

1/2024 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Ympäristönäkökohtien ja kestäväen kehityksen huomioiminen lääkkeiden hinnan ja korvattavuuden arvioinnissa

J. Timonen, M. Miettinen, L. Alajärvi

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten ympäristönäkökohtia ja kestäväen kehityksen tavoitteita on huomioitu tai voitaisiin huomioida avohoidon lääkkeiden hinnan ja korvattavuuden arvioinnissa. Tarkemmat tutkiuskysymykset ovat: 1) Mitä tietoa aiheesta löytyy?, 2) Millaisia malleja ja ratkaisuja on käytössä tai on ehdotettu muissa maissa ympäristönäkökohtien ja kestäväen kehityksen huomioimiseksi lääkkeiden hinnan- ja korvattavuuden arvioinnissa?, 3) Mitä esteitä on tunnistettu ympäristönäkökulmien huomioimiselle hinnan- ja korvattavuuden arvioinnissa?, 4) Mitä eri vaihtoehtoja voisi olla ympäristönäkökohtien ja kestäväen kehityksen huomioimiseksi lääkkeiden hinnan- ja korvattavuuden arvioinnissa?

Tutkimuksen toteuttavat Itä-Suomen yliopiston farmasian ja oikeustieteiden laitokset. Tutkimuksen rahoittaa Kela.

Tutkimus toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimus toteutetaan kartoittavana kirjallisuuskatsauksena. Tutkimuksessa tehdään lisäksi kohdennettuja konsultaatioita haastatteluina tutkimuskysymyksiin liittyvien sidosryhmien edustajille, mikäli aiheesta löytyvä kirjallisuus on vähäistä.

Kestävyyšnäkökohdat osaksi rationaalista lääkehoitoa

Lääketieteen kehityksen ja yhteiskunnallisten muutosten myötä kasvanut lääkkeiden kulutus on johtanut tilanteeseen, jossa lääkkeet ovat merkittävä osa ympäristön kemikalisoitumista. Lääkealan ympäristökestävyysongelmiin on herätty 2000-luvulla. Muun muassa Euroopan komission julkaisema strateginen lähestymistapa ympäristössä oleviin lääkeaineisiin ja Euroopan lääkestrategia määrittelevät useita kehityskohteita lääkealan kestävyuden parantamiseksi EU-alueella. Erilaiset tutkimukseen perustuvat innovaatiot lääkealan ympäristökestävyyden parantamiseksi vievät paljon aikaa ja resursseja. Tämän vuoksi tulisi huomioida keinot lääkkeiden suurimman ympäristöpäästölähteen, lääkekäytön, ohjaamiseksi ympäristökestävämmäksi. Tällä hetkellä ympäristönäkökulmien huomiointi ei kuitenkaan ole osana esimerkiksi lääkkeiden hinta- ja korvattavuuspäätöksiä. Ympäristönäkökulmien huomiointi lääkkeen hintaan ja korvattavuuteen liittyvässä sääntelyssä on tärkeää aidosti kestäväen lääkealan toteutumiselle.

Tämä tutkimus tuottaa tietoa siitä, miten ympäristönäkökohtia ja kestäväen kehityksen tavoitteita on huomioitu tai voitaisiin huomioida avohoidon lääkkeiden hinnan ja korvattavuuden arvioinnissa. Tietoa aiheesta ei ole aikaisemmin koottu kattavasti. Tutkimuksen tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää kansallisen lääkekorvausjärjestelmän kehittämiseen siten, että se huomioisi ympäristönäkökulmat ja kestäväen kehityksen tavoitteet nykyistä paremmin. Tämä edistäisi kestäväen lääkkeiden määräämistä ja toisi ympäristökestävyyden tiiviimmin osaksi rationaalisen lääkehoidon periaatteita. Lisäksi se voisi luoda kannustimia lääkeyrityksille investointeihin ja toimenpiteisiin, jotka vähentäisivät lääketuotannon ympäristökuormaa.

Lisätietoja

Johanna Timonen, yliopistotutkija, dosentti, FaT, Itä-Suomen yliopisto, farmasian laitos, johanna.timonen@uef.fi

Tiedote on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluvat tutkimusryhmälle. RATTI-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten tiedotteiden sisällöstä.